

Cuira, ils 28 da settember 2016

AV AHB 2016

Disposiziun da l'uffizi

concernent il relasch da las directivas davart la cumpensaziun da dischavantatgs tar ils examens d'admissiun per entrar en ina scola media grischuna

Tenor l'art. 8 da la constituziun federala da la confederaziun svizra dals 18 d'avrigl 1999 (Cst.; CS 101) e tenor ils art. 1 fin 5 da la lescha federala davart l'eliminaziun dals dischavantatgs envers persunas cun impediments dals 13 da december 2002 (lescha davart l'egualitad da persunas cun impediments, LImp; CS 151.3) èn tut ils umans equals davant la lescha e na dastgan betg vegnir discriminads. La confederaziun ed ils chantuns ston prender mesiras correspudentas. Ils medems dretgs e las medemas schanzas valan spezialmain per la furmaziun. En il sectur da las scolas medias è l'uffizi per la furmaziun media-superiura responsabel per relaschar mesiras correspudentas sin basa da l'art. 20a da l'ordinaziun davart il gimnasi dals 6 da fanadur 1999 (OGim; DG 425.050) en cumbinaziun cun l'art. 26 da l'ordinaziun davart la procedura d'admissiun a las scolas medias dals 2 da settember 2008 (ordinaziun d'admissiun a las scolas medias; DG 425.060).

Sa basond sin l'art. 20a OGim e sin l'art. 26 da l'ordinaziun d'admissiun a las scolas medias dispona l'uffizi per la furmaziun media-superiura:

1. Las directivas davart la cumpensaziun da dischavantatgs tar ils examens d'admissiun per entrar en ina scola media grischuna vegnan relaschadas ed entran en vigur il 1. d'october 2016.
2. Communicaziun a la conferenza da las directuras e dals directurs da las scolas medias, a las commembras ed als commembers da la cumissiun da surveglianza dals fatgs da scola media, a la gruppa directiva per ils examens d'admissiun a las scolas medias grischunas, al servetsch psicologic da scola (SPS), a l'uffizi per la scola populara ed il sport, a l'uffizi per la furmaziun professiunala sco er al departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient.

Uffizi per la furmaziun media-superiura

Dr. Hans Peter Märchy, manader

Directivas davart la cumpensaziun da dischavantatgs tar ils examens d'admissiun per entrar en ina scola media grischuna

Relaschadas da l'uffizi per la furmaziun media-superiura ils 28 da settember 2016

---

1. Situaziun da partenza e champ d'applicaziun

Tenor l'art. 8 al. 2 da la constituziun federala da la confederaziun svizra (Cst.; CS 101) sco er tenor ils art. 1 fin 5 e 20 da la lescha federala davart l'eliminaziun dals dischavantatgs envers persunas cun impediments (lescha davart l'egualitad da persunas cun impediments, LImp; CS 151.3) èn tut ils umans eguals davant la lescha e na dastgan betg vegnir discriminads. Da quai resulti che la concepziun da las cundiziuns per giuditgar ina prestaziun sto vegnir adattada als basegns specifics da las persunas cun impediments, per che lur capacitad cognitiva possa vegnir mussada e giuditgada en moda adequata. Sin basa da la constituziun federala e da la lescha davart l'egualitad da persunas cun impediments reglan questas directivas la cumpensaziun da dischavantatgs en il rom dals examens d'admissiun a las scolas medias en il chantun Grischun.

2. Intent da la cumpensaziun da dischavantatgs

Tras mesiras adattadas vegnan eliminadas per umans cun in impediment diagnosticatgà tenor la classificaziun statistica internaziunala da malsognas e da problems da la sanadad parentads (ICD-10 da l'organisaziun mundiala da la sanadad [WHO]; numnà impediment en quai che suonda) – en il cas singul – barrieras chaschunadas da l'impediment, che impedeschan da mussar la savida individuala. La finamira da l'instrucziun regulara che vegn pretendida na dastga dentant betg vegnir reducida en quest connex, e la persuna cun impediments na dastga er betg vegnir privilegiada envers las ulteriuras candidatas ed ils ulteriurs candidats dals examens.

3. Premissas per conceder la cumpensaziun da dischavantatgs

Il dretg d'ina cumpensaziun da dischavantatgs premetta in impediment diagnosticatgà. Betg mintga candidata e candidat dals examens cun in disturbi existent u cun ina deblezza da prestaziun ha il dretg d'ina cumpensaziun da dischavantatgs. En il cas singul examinescha l'uffizi per la furmaziun media-superiura sin dumonda, sch'il dretg per ina cumpensaziun da dischavantatgs è avant maun u betg. Per pudair conceder ina cumpensaziun da dischavantatgs ston esser ademplitas las suandantas premissas **en moda cumulativa**:

- L'impediment sto esser diagnosticatgà e vegnir cumprovà sco suonda en la dumonda: L'impediment vegn constatà tras in scleriment actual (**betg pli vegl che 12 mais**) dal servetsch psicologic da scola ubain d'ina media u d'in medi (diagnosa cun la data, cur che la diagnosa è vegnida fatga, e cun indicaziuns davart la persuna specialisada). En il senn pli stretg sa tracti da disturbis dal svilup ch'èn descrits en la classifi-

caziun ICD-10. Las enconuschientschas dal scleriment vegnan documentadas da la persuna spezialisada responsabla (persuna spezialisada dal servetsch psicologic da scola ubain media u medi) en in'expertisa.

- En l'expertisa ston vegnir circumscrittas las consequenzas da l'impediment per la situaziun d'examen (renviond al grad da grevezza).
- Sin basa da l'impediment diagnosticà preschenta la persuna spezialisada en l'expertisa mesiras adattadas ed individualas ch'èn concepidas aposta per la situaziun d'examen e per la persuna giuditgada cun l'intent da cumpensar ils dischavantatgs.
- Sin basa da la diagnosa poi vegnir cumprovà che la candidata u il candidat dals examens è – cun sias abilitads cognitivas – abla u abel da cuntanscher las finamiras da l'instrucziun respectivamain ils resultats dals examens pretendids.
- La mesira da cumpensaziun da dischavantatgs sto pudair vegnir realisada cun custs commensurads.

4. Proceder

- a) Candidatas e candidats dals examens cun in impediment diagnosticà ston inoltrar a l'uffizi per la furmaziun media-superiura, Gäuggelistrasse 7, chascha postala 46, 7002 Cuir, ina dumonda motivada en scrit, e quai **avant la scadenza dal termin d'annunzia** per ils examens d'admissiun ad ina scola media grischuna. Sche la petenta u il petent n'è betg anc maiorena u maioren cur che la dumonda vegn inoltrada, sto la dumonda vegnir sutscritta dals titulars da la tgira geniturala. A la dumonda sto vegnir agiuntada l'expertisa dal servetsch psicologic da scola ubain d'ina media u d'in medi. **Nov: Grabenstrasse 1, 7001 Chur**
- b) Sche la dumonda da conceder ina cumpensaziun da dischavantatgs per ils examens d'admissiun vegn inoltrada memia tard e/u sch'i vegn agiuntada a la dumonda in'expertisa dal servetsch psicologic da scola ubain d'ina media u d'in medi che n'è betg actuala u betg cumpletta, na vegni **betg entrà** sin la dumonda.
- c) Sin basa dals documents inoltrads a temp decida l'uffizi per la furmaziun media-superiura – avant la realisaziun dals examens d'admissiun – davart la dumonda da conceder ina cumpensaziun da dischavantatgs. L'uffizi sa resalva il dretg da sa procurar ulteriuras infurmaziuns tar la persuna spezialisada responsabla.
- d) En cas ch'ina cumpensaziun da dischavantatgs vegn concedida, infurmescha il secretariat d'examen da l'uffizi per la furmaziun media-superiura la direcziun d'examen al lieu d'examen davart las mesiras disponidas.
- e) La direcziun d'examen al lieu d'examen sto procurar che las mesiras concedidas vegnian realisadas correctamain e suttametta in rapport al secretariat d'examen da l'uffizi per la furmaziun media-superiura.

5. Meds legals

Cunter la decisiun da l'uffizi per la furmaziun media-superiura concernent la dumonda da conceder ina cumpensaziun da dischavantatgs poi vegnir inoltrà entaifer 30 dis in recurs administrativ tar il departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient.

6. Furma da la cumpensaziun da dischavantatgs / mesiras pussaivlas per ina cumpensaziun da dischavantatgs

La mesira per ina cumpensaziun da dischavantatgs è mintgamai concepida en moda individuala e vegn disponida en scrit da l'uffizi per la furmaziun media-superiura. Sin fundament da la diagnosa (gener, grad da grevezza, consequenzas) ed areguard la situaziun d'examen actuala sto la cumpensaziun da dischavantatgs esser adattada, necessaria, proporziunala e chapibla. Las pretensiuns d'examen e las directivas per valitar las prestaziuns (scala da notas) valan da medema maniera per tut las candidatas e candidats dals examens, independentamain da la concessiun d'ina cumpensaziun da dischavantatgs. En la decisiun d'examen na vegn la cumpensaziun da dischavantatgs betg cumprovada. L'uffizi per la furmaziun media-superiura sa resalva il dretg da descriver la cumpensaziun da dischavantatgs en in rapport separà.

La cumpensaziun da dischavantatgs po cumpigliar differentas mesiras, sco per exempel (enumeraziun betg definitiva):

- prolungaziun da la durada da l'examen cun in plan d'examen adattà individualmain;
- registraziun da las prestaziuns en ina stanza separada;
- concepziun individuala da las pausas;
- adattaziun dals meds d'examen (per exempel metter a disposiziun documents engrondids);
- admissiun da meds auxiliars e/u d'instruments da lavur specifics (computer, calculatur da giaglioffa, registratur a bindel e.u.v.);
- accompagnament tras ina terza persuna.

Entrada en vigur: 1. d'october 2016